

Posudek oponenta disertační práce

Markéta Jarošová: Středověká architektura mendikantských řeholí ve Slezsku

Český dějepis umění dluhu léta opomíjel uměleckohistorická témata spjatá s historickým územím Slezska a přenechával toto badatelské pole polským a německým historikům umění. Zájem o Slezskou a další tzv. vedlejší země iniciovali historici (např. Lenka Bobková). K zájmu o Slezsko prospěl i výstavní projekt NG v Praze, završený několika dílným katalogem.

V úvodu M. Jarošová zdůrazňuje, že ve své práci navazuje především na dosavadní bádání německých a polských historiků umění a architektury.

Práce je dobře strukturována. Drobnou výhradu mám k úvodu, kde by asi prospělo kdyby historický vývoj Slezska byl koncipován jako samostatná kapitola. Postrádám v úvodu kritický přehled dosavadní literatury, což je asi nejzávažnější výtka k celé práci. První kapitola je věnována obecně problémům mendikantských řeholí ve středověku a historickému kontextu. Je škoda, že autorka práce nezmínila Encyklopedii českých a moravských klášterů či Svátkovu studii o organizaci řeholních institucí. Chybí mi také odkaz na známou práci Braunfelsovu a řádové prameny mendikantských řeholí. Na straně druhé M. Jarošová zde velmi přehledně charakterizovala specifika sakrálního prostoru mendikantských řádů. K osobě sv. Anežky české doporučuji citovat práci Jaroslava Polce. Postrádám odkazy katalog NG věnovaný Slezsku.

Za velmi přínosnou považují kapitolu počátky mendikantských řeholí ve Slezsku. Autorka zde prokazuje výbornou znalost zejména polské a německé uměleckohistorické literatury.

Za nejpřínosnější část práce pak považuji katalog jednotlivých staveb. Zde M. Jarošová prokázala velmi dobrou schopnost popisu a uměleckohistorické analýzy jednotlivých architektur. Velmi oceňuji tu skutečnost, že M. Jarošová v závěru práce zařadila syntetické pasáže (Charakter středověké architektury mendikantských řeholí ve Slezsku; Středověká architektura mendikantských řeholí ve Slezsku a její středoevropský kontext) zobecňující poznatky uvedené v katalogu.

S potěšením jsem přivítal bohatou obrazovou přílohu, která usnadnila hodnocení práce.

Poznámky:

s. 14 – „plytká“ (?) oltářní apsida

s. 64 – při výkladu číselné symboliky chybí odkazy na dobové prameny

s. 65 – Pelikán krmící mláďata vlastní krví je symbolem eucharistie, Lev křísící mláďata svým dechem je symbolem zmrtvýchvstání Krista.

s. 65 – „bitva za křesťanství! – nešťastná formulace.

Předložená práce splňuje nároky kladené na práci disertační a velmi vřele jí doporučuji k obhájení.

V Praze, dne 28. 4. 2011

Prof. PhDr. Ing. Jan Royt, PhD.